

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією
КЗ ЛОР «Бориславський фаховий
медичний коледж»

(протокол № 1 від 20 травня 2022

Директор

Олег ХЕМИЧ

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

у формі індивідуальної усної співбесіди

**для осіб, які у 2022 році вступають на навчання до
КЗ ЛОР «Бориславський фаховий медичний коледж»
на основі базової середньої освіти**

Пояснювальна записка

Програму вступного іспиту з української мови для вступників, які здобули базову середню освіту, розроблено на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 і відповідної навчальної програми: навчальної програми з української мови для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804.

Основна мета навчання української мови полягає у формуванні національно свідомої, духовно багатой мовної особистості, яка володіє вміннями й навичками вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами української мови — її стилями, типами, жанрами в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), тобто забезпечує належний рівень комунікативної компетентності. Зазначена мета передбачає здійснення навчальної, розвивальної й виховної функцій освітнього змісту навчального предмета.

Мета програми – зорієнтувати абітурієнтів у підготовці до вступного випробування.

Вступне випробування з української мови для абітурієнтів на основі базової середньої освіти проводиться у формі індивідуальної усної співбесіди.

Завданням вступного випробування з української мови є:

- перевірити відповідність знань та умінь учнів програмним вимогам;
- виявити рівень навчальних досягнень учнів;
- оцінити ступінь підготовленості випускників загальноосвітніх навчальних закладів до подальшого навчання у коледжі.

Матеріал програми розподілено за такими розділами :

I. Фонетика. Графіка. Орфоепія. Орфографія.

II. Словотвір. Лексикологія.

III. Морфологія.

IV. Синтаксис. Пунктуація.

Програма містить критерії оцінювання підготовленості вступників.

I. Фонетика. Графіка. Орфоєпія. Орфографія.

1. Основа слова (корінь, суфікс, префікс) і закінчення — значущі частини слова.
2. Спільнокореневі слова й форми слова.
3. Незмінні й змінні слова.
4. Звуки мови й звуки мовлення. Голосні й приголосні звуки.
5. Приголосні тверді й м'які, дзвінкі й глухі; вимова звуків, що позначаються літерами *т і з*.
6. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт (абетка, азбука). Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв *я, ю, є, ї* та *щ*.
Склад. Наголос. Вимова наголошених і ненаголошених голосних.
Ненаголошені голосні [e], [и], [o] в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом.
7. Вимова приголосних звуків. Уподібнення приголосних звуків.
8. Вимова і правопис префіксів **роз-, без-**.
9. Спрощення в групах приголосних.
10. Вимова і правопис префіксів Написання префіксів **пре-, при-, прі-**. **з- (зі-с), роз (розі-)**.
11. Позначення м'якості приголосних на письмі буквами **ь, і, є, ю, я**.
12. Правила вживання знака м'якшення.
13. Правила вживання апострофа.

II. Словотвір Лексикологія

1. Змінювання і творення слів. Твірне слово. Основні способи словотворення: префіксальний, суфіксальний, префіксально-суфіксальний, безафіксний (відкидання від твірного слова префіксів, суфіксів і закінчення), складання основ (або слів), аббревіатури, перехід слів з однієї частини мови в іншу.
2. Зміни приголосних при творенні слів.
3. Складні слова. Сполучні **о, е** в складних словах.
4. Творення складноскорочених слів.
5. Правопис складних слів разом і через дефіс.
6. Написання слів з **пів-**; правопис складноскорочених слів.
 1. Групи слів за походженням: власне українські й запозичені (іншомовного походження) слова.
 2. Активна й пасивна лексика української мови: застарілі слова (архаїзми й історизми), неологізми.
 3. Групи слів за вживанням: загальноновживані й стилістично забарвлені слова, діалектні, професійні слова й терміни, просторічні слова. Пароніми.
 4. Фразеологізми. Поняття про фразеологізм, його лексичне значення.
Джерела українських фразеологізмів. Прислів'я, приказки, крилаті вирази, афоризми як різновиди фразеологізмів.

III. Морфологія

1. Іменник. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Іменники загальні й власні, конкретні та абстрактні.
2. Рід іменників. Іменники спільного роду.
3. Число іменників. Іменники, що мають форми тільки однини або тільки множини.
4. Відмінки іменників. Кличний відмінок. Відмінювання іменників.
5. Відмінювання іменників.
6. **Не** з іменниками.
7. Правопис складних іменників.
8. Прикметник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Групи прикметників за значенням: якісні, відносні, присвійні
9. Ступені порівняння якісних прикметників, творення їх.
10. Написання **не** з прикметниками.
11. Написання складних прикметників разом і через дефіс.
12. Числівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Числівники прості, складні й складені.
13. Відмінювання числівників.
14. Займенник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди займенників за значенням.
15. Відмінювання займенників усіх розрядів.
16. Правопис займенників.
17. Дієслово: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Форми дієслова.
18. Неозначена форма (інфінітив) та особові форми. Доконаний і недоконаний види дієслова. Часи дієслів. Дієслова I і II дієвідмін. Букви **е**, **и** в особових закінченнях дієслів I і II дієвідмін).
19. Способи дієслів (дійсний, умовний, наказовий). Творення дієслів умовного й наказового способів. Безособові дієслова.
20. **Не** з дієсловами.
21. Дієприкметник як особлива форма дієслова: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприкметниковий зворот. Розділові знаки в реченнях з дієприкметниковими зворотами.
22. Дієприслівник як особлива форма дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки при дієприслівниковому звороті й одиничному дієприслівникові.
23. Вид і час дієприслівників. Дієприслівники недоконаного й доконаного виду, творення їх.
24. **Не** з дієприслівниками.
25. Прислівник: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Ступені порівняння прислівників. Творення й правопис прислівників.
26. Написання прислівників окремо, разом, через дефіс.
27. Прийменник як службова частина мови. Прийменник як засіб зв'язку слів у словосполученні й реченні.
28. Написання похідних прийменників разом, окремо та через дефіс.

29. Сполучник як службова частина мови. Види сполучників за будовою, походженням. Використання сполучників у простому і складному реченнях: сполучники сурядності й підрядності. Написання сполучників разом та окремо.

30. Вигук як особлива частина мови. Групи вигуків за значенням. Дефіс у вигуках. Кома і знак оклику при вигуках.

IV. Синтаксис. Пунктуація

1. Словосполучення. Головне й залежне слово в словосполученні.
2. Речення прості й складні, двоскладні й односкладні.
Види речень за метою висловлення; за емоційним забарвленням: окличні й неокличні
3. Головні й другорядні члени речення. Способи вираження підмета
4. Способи вираження присудка. Тире між підметом і присудком. Узгодження головних членів речення.
5. Означення, додаток й обставини як другорядні члени речення. Прикладка як різновид означення.
6. Односкладне речення. Односкладні прості речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, узагальнено-особові, неозначено-особові, безособові) і підмета (називні).
7. Речення з однорідними членами. Поширені й непоширені однорідні члени речення. Кома між однорідними членами речення. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами
8. Речення зі звертаннями, вставними словами. Розділові знаки при звертанні і вставних словах.
9. Речення з відокремленими членами. Поняття про відокремлення.
Відокремлені другорядні члени речення. Розділові знаки при відокремлених членах речення.
10. Пряма й непряма мова. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як спосіб передачі чужої мови. Діалог. Розділові знаки при прямій мові й діалозі
11. Складне речення, його ознаки. Складні речення без сполучників, із сурядним і підрядним зв'язком.
12. Складносурядне речення, його будова й засоби зв'язку між його частинами. Розділові знаки між частинами складносурядного речення.
13. Складнопідрядне речення, його будова й засоби зв'язку в ньому. Розділові знаки між частинами складнопідрядного речення. Складнопідрядне речення з кількома підрядними частинами. Розділові знаки у складнопідрядному реченні з кількома підрядними частинами.
14. Безсполучникове складне речення. Смислові відношення між частинами безсполучникового складного речення. Розділові знаки в безсполучникових реченнях.
15. Складне речення з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку. Розділові знаки у складному реченні з різними видами сполучникового й безсполучникового зв'язку.

Критерії оцінювання підготовленості вступників

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Бали	Критерії оцінювання навчальних досягнень вступників
5	Значні труднощі у підтриманні діалогу. Абітурієнт здебільшого відповідає на питання «так» або «ні» або уривчастими реченнями стверджувального або заперечного характеру. Відповідь фрагментальна.
10	Абітурієнт виявляє знання лише незначної частини програмного матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, не дотримується норм сучасної української літературної мови, має фрагментарні знання матеріалу.
15	Абітурієнт може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи; будує лише окремі, не пов'язані між собою речення, лексика дуже бідна, у відповіді багато помилок.
20	Абітурієнт відтворює незначну частину основного навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; відтворює тільки частину вивченого матеріалу.
25	Абітурієнт відповідає на елементарні запитання короткими репліками, що містять недоліки різного характеру, але сам не може досягти комунікативної мети; при формулюванні відповіді багато помилок.
30	Абітурієнт не знає близько половини навчального матеріалу; здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило, але у формулюванні правил та наведенні конкретних прикладів припускає помилки різного характеру й відчуває труднощі під час добору прикладів; викладає непослідовно свою думку і допускає мовленнєві помилки.
35	Абітурієнт відтворює частково навчальний матеріал, будує окремі фрагменти висловлювання, в яких допущено помилки і неточності.
40	Абітурієнт викладає матеріал не досить повно, допускає неточності у визначенні понять або формулювань правил, не вміє глибоко й переконливо обґрунтувати свої думки.
45	Абітурієнт виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу, може поверхнево аналізувати події, процеси, явища і робити певні висновки; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; відсутня аргументованість суджень, добір слів не завжди вдалий тощо.
50	Абітурієнт самостійно відтворює навчальний матеріал, в основному правильно наводить окремі приклади на підтвердження думок, вдало добирає лексичні засоби, але у відповіді є недоліки і помилки.
55	Абітурієнт добре відтворює навчальний матеріал, але не зовсім правильно наводить приклади до даних правил та не точно відповідає на поставлені запитання.

60	Абітурієнт виявляє добрі знання і розуміння основних правил і положень навчальної програми, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, наводити правильні приклади, проте у відповідях кілька незначних неточностей.
65	Абітурієнт загалом володіє програмним матеріалом, пояснює відповіді прикладами, однак може допускати окремі помилки у викладенні своїх думок.
70	Знання є достатньо повними. Абітурієнт застосовує вивчений матеріал, уміє аналізувати, установлювати найсуттєвіші зв'язки і залежності між мовними явищами, фактами, робить висновки, вдало добирає лексичні засоби; відповідь логічна, з деякими неточностями.
75	Абітурієнт вільно володіє вивченим матеріалом, добре вміє аналізувати і систематизувати інформацію, використовує програмний матеріал у власній аргументації, однак може допускати окремі помилки у викладенні своїх думок.
80	Відповідь повна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень. Абітурієнт володіє хорошими знаннями, робить аргументовані висновки. Мова відзначається багатим словниковим запасом, граматичною правильністю, але є незначні мовленнєві помилки.
85	Абітурієнт володіє хорошими, гнучкими знаннями в межах навчальної програми, аргументовано використовує їх; мова граматично правильна, з дотриманням стильової єдності і виразності, але є деякі неточності у наведенні прикладів.
90	Абітурієнт добре володіє знаннями в межах навчальної програми, правильно застосовує вивчене в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовувати загальноприйняті правила і правильно аргументувати їх, але у відповіді є деякі неточності.
95	Абітурієнт виявляє міцні й глибокі знання у межах програми; самостійно аналізує і розкриває закономірності, пояснює прикладами, що ґрунтуються на власних спостереженнях, але є незначні мовленнєві помилки.
100	Абітурієнт виявляє системні глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми; відповідно високий рівень знань дає змогу самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію; уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал; багатий мовленнєвий запас слів; вміло веде діалог, використовуючи знання додаткових літературних джерел.

Мінімальна кількість балів з української мови, з якою вступник допускається до конкурсного відбору, становить 50 балів.